

คำวินิจฉัยของ นายมานิต วิทยาเต็ม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๐/๒๕๔๘

วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๘

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีนายวิฑูรย์ ภัทรเลาหะ จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญสรุปได้ว่า นายวิฑูรย์ ภัทรเลาหะ ผู้ถูกร้อง มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒ รวม ๒ ครั้ง คือ การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ในกรณีการเข้ารับตำแหน่งที่ปรึกษาประธานวุฒิสภาครั้งหนึ่ง และในกรณีการพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวอีกครั้งหนึ่ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ทำการตรวจสอบรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามบัญชีที่ยื่นทั้งหมดแล้ว ได้ตั้งประเด็นและมีมติในการประชุมครั้งที่ ๔๘/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ว่า นายวิฑูรย์ ภัทรเลาหะ จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในกรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษาประธานวุฒิสภาด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๕ จึงขอให้วินิจฉัยชี้ขาดให้นายวิฑูรย์ ภัทรเลาหะ พ้นจากตำแหน่งนับจากวันที่ตรวจพบว่าการกระทำดังกล่าวและห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นเวลาห้าปีนับจากวันที่พ้นจากตำแหน่ง

ปรากฏจากการเปรียบเทียบรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ผู้ถูกร้องยื่นบัญชีต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. กับรายการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตรวจสอบแล้ว พังเป็นที่ยุติว่ารายการทรัพย์สินที่ผู้ถูกร้องยื่นทั้ง ๒ ครั้งมีรายการขาดตกบกพร่องจากรายการทรัพย์สินที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตรวจสอบพบมากมายหลายสิบรายการ โดยในกรณีเข้ารับตำแหน่งมีมูลค่าแตกต่างกันถึงเจ็ดร้อยกว่าล้านบาท ในกรณีพ้นจากตำแหน่งมีมูลค่าเกือบสามร้อยล้านบาท ถึงแม้ว่า ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีเพิ่มเติมแสดงรายการทรัพย์สินมากกว่าเดิมอีกหลายเท่า แต่ก็เป็นการยื่นที่พ้นกำหนดเวลาต้องยื่นแล้วประมาณหนึ่งปี และเป็นการกระทำภายหลังที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ทำการตรวจสอบไปยังธนาคารต่าง ๆ แล้ว

เพราะฉะนั้นจึงฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังปรากฏในตารางสรุปที่อยู่ในหน้า ๓

ผู้ถูกร้องไม่ปฏิเสธว่าตนมิได้ทราบถึงความมีอยู่ของทรัพย์สินทั้งที่เป็นเงินฝากตามบัญชีธนาคารทั้งหมดและที่เป็นที่ดินตามโฉนดที่ปรากฏ ผู้ถูกร้องเพียงแต่แก้ตัวว่าตนมีภารกิจมาก ทรัพย์สินต่าง ๆ ได้แบ่งกระจายให้พนักงานหลายคนของบริษัท อุตสาหกรรมท่อน้ำไทย จำกัด ที่ตนเป็นกรรมการผู้จัดการอยู่ดูแลในการทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินยื่นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. นั้น ตนมอบหมายให้นางเยาวพา วัฒนชัยวรนนต์ เลขานุการของตนเป็นผู้จัดทำ ตนมิได้ส่งนางเยาวพาฯ ไปรวบรวมรายการทรัพย์สินที่ผู้อื่นรับผิดชอบดูแลให้หมด นางเยาวพาฯ จึงทำรายการเฉพาะแต่ที่นางเยาวพาฯ ทราบและทยอยทำเอกสารมาให้ตนลงนาม ซึ่งตนก็มิได้อ่านรายละเอียดและนางเยาวพาฯ ได้นำเอกสารไปส่งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยตนมิได้ตรวจสอบความถูกต้องแต่อย่างใด ส่วนทรัพย์สินของกลุ่มสมรสซึ่งยังอยู่กินกันสามภรรยาตามปกติ มีเงินฝากล้านกว่าบาท ตนเห็นว่าเป็นเงินเล็กน้อยเป็นส่วนส่วนตัวของกลุ่มสมรสไม่อยากจะเข้าไปก้าวก่าย และผู้ถูกร้องอ้างว่าไม่เข้าใจว่า จะต้องแสดงรายการทรัพย์สินมากน้อยเพียงใด เป็นความเข้าใจโดยสุจริต มิได้มีเจตนาปกปิดหรือแจ้งเท็จแต่อย่างใด ซึ่งข้อแก้ตัวดังกล่าวแตกต่างจากที่นางเยาวพา วัฒนชัยวรนนต์ ผู้เป็นเลขานุการของผู้ถูกร้องตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๔ ตลอดมาให้การว่า ปกตินายวิฑูรย์ ภัทรเลาหะจะเป็นคนละเอียดรอบคอบ สุขุม ใจเย็น บริหารงานของบริษัท อุตสาหกรรมท่อน้ำไทย จำกัด ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และประสบความสำเร็จ เท่าที่เคยปฏิบัติงานเป็นเลขานุการประจำตัวนายวิฑูรย์ ภัทรเลาหะ มาเป็นเวลานาน โดยปกตินายวิฑูรย์ ภัทรเลาหะ จะต้องอ่านเอกสารทุกชิ้นอย่างละเอียดก่อนลงลายมือชื่อ เพราะทุกเรื่องอาจผูกพันถึงผลประโยชน์ต่าง ๆ ของนายวิฑูรย์ ภัทรเลาหะ ได้ ส่วนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของนายวิฑูรย์ ภัทรเลาหะ ที่ยื่นไว้กรณีเข้ารับตำแหน่งที่ปรึกษาประธานวุฒิสภา นายวิฑูรย์ ภัทรเลาหะ ก็ได้อ่านโดยตลอดและลงนามในที่สุด ซึ่งตนเข้าใจว่าเหตุที่นายวิฑูรย์ ภัทรเลาหะ แสดงรายการทรัพย์สินมาเพียงบางส่วน เพราะนายวิฑูรย์ ภัทรเลาหะ คงคาดคะเนเอาไว้เพื่อเป็นหลักฐานเท่านั้น และไม่คาดคะเนว่าจะมีการตรวจสอบอย่างจริงจัง

ตารางแสดงความแตกต่างของบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ของนายวิฑูรย์ ภัทรเลาหะ

บัญชี	ก. ขึ้นไว้เดิม	ข. ผู้ร้อง ตรวจพบ	ค. ความ แตกต่างระหว่าง บัญชี ที่ขึ้นไว้ (ก.) และที่ผู้ร้อง ตรวจพบ (ข.) (ข. - ก.)	ง. ขึ้นเพิ่มเติม (รวมวันที่ 28 มีนาคม 2544 และ 17 เมษายน 2544)	จ. รวมทรัพย์สิน ทั้งหมดที่แจ้ง (รวมทั้งที่แจ้ง ไว้ก่อนแล้ว (ก.) และแจ้งเพิ่มเติม (ง.) (ก. + ง.)	ฉ. ความแตกต่าง ระหว่างทรัพย์สิน ทั้งหมด (จ.) กับทรัพย์สิน ที่ผู้ร้อง ตรวจพบ (ข.) (จ. - ข.)
กรณีขึ้นเมื่อเข้ารับตำแหน่ง (7 พฤศจิกายน 2540)						
ทรัพย์สินของตน						
เงินฝาก (รวม)	81,862,213.72	698,739,176.06	616,876,962.34			
ที่ดิน (รวมมูลค่า โดยประมาณ)	101,000,000.00	186,086,200.00	85,086,200.00			
รวมทรัพย์สิน	<u>182,862,213.72</u>	<u>884,825,376.06</u>	<u>701,963,162.34</u>			
ทรัพย์สินของคู่สมรส						
เงินฝาก (รวม)	- แจ้งว่าไม่มี -	1,154,439.84	1,154,439.84			
ที่ดิน (รวมมูลค่า โดยประมาณ)	- แจ้งว่าไม่มี -	-	-			
รวมทรัพย์สิน	<u>- แจ้งว่าไม่มี -</u>	<u>1,154,439.84</u>	<u>1,154,439.84</u>			
กรณีขึ้นเมื่อพ้นจากตำแหน่ง (22 มีนาคม 2543)						
ทรัพย์สินของตน						
เงินฝาก (รวม)	82,204,451.51	320,149,818.20	237,945,366.69	2,000,585,582.85	2,082,790,034.36	<u>1,762,640,216.16</u>
ที่ดิน (รวมมูลค่า โดยประมาณ)	101,000,000.00	155,152,100.00	54,152,100.00	132,307,170.00	233,307,170.00	<u>78,155,070.00</u>
รวมทรัพย์สิน	<u>183,204,451.51</u>	<u>475,301,918.20</u>	<u>292,097,466.69</u>	<u>2,132,892,752.85</u>	<u>2,316,097,204.36</u>	<u>1,840,795,286.16</u>
ทรัพย์สินของคู่สมรส						
เงินฝาก (รวม)	- แจ้งว่าไม่มี -	539,140.52	539,140.52	68,882,744.69	68,882,744.69	<u>68,343,604.17</u>
ที่ดินและทรัพย์สินอื่น*	- แจ้งว่าไม่มี -	-	-	5,320,000.00	5,320,000.00	<u>5,320,000.00</u>
รวมทรัพย์สิน	<u>- แจ้งว่าไม่มี -</u>	<u>539,140.52</u>	<u>539,140.52</u>	<u>74,202,744.69</u>	<u>74,202,744.69</u>	<u>73,663,604.17</u>

* รถยนต์ 1 คัน มูลค่า 720,000 บาท

จึงมิได้แสดงทรัพย์สินมาทั้งหมด รายละเอียดในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของนายวิฑูรย์ ภัทรเลาหะ กรณีขึ้นไว้เนื่องจากเข้ารับตำแหน่งที่ปรึกษาประธานวุฒิสภา ตนเป็นผู้พิมพ์ขึ้นโดยดูจากเอกสารต่าง ๆ ที่นายวิฑูรย์ ภัทรเลาหะ มอบให้แก่ตน สำหรับรายการเงินฝากที่ดินพิมพ์ไว้ว่ามีจำนวน ๑๕ ล้านบาท แต่เมื่อตรวจดูจากเอกสารประกอบคือหนังสือรับรองยอดเงินฝากของธนาคาร รวมได้

๘๑,๘๖๒,๒๑๓.๓๒ บาท เนื่องจากคนรวมตัวเลขผิดพลาดและปิดเศษทิ้งเอาแต่ตัวเลขหลักล้าน มาแสดงเท่านั้น ส่วนราคาที่ดิน ๒๖ แปลงที่ระบุว่ามีมูลค่า ๕๐ ล้านบาท นั้น ตนมิได้เป็นผู้ประเมินราคาเอง แต่นายวิฑูรย์ ภัทรเลาะห์ เป็นผู้แจ้งราคาประมาณให้แก่ตน ตนจึงได้จัดพิมพ์ลงในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ส่วนโรงเรือนและสิ่งปลูกสร้างมูลค่า ๖ ล้านบาท และบ้านอยู่อาศัย (โฉนดเลขที่ ๖๗๖๔๑) มูลค่า ๕ ล้านบาท นายวิฑูรย์ ภัทรเลาะห์ ก็เป็นผู้แจ้งมูลค่าแก่ตน ตนก็พิมพ์มูลค่าตามที่นายวิฑูรย์ ภัทรเลาะห์ บอกแก่ตน เกี่ยวกับเอกสารหลักฐานทรัพย์สินของนายวิฑูรย์ ภัทรเลาะห์ ไม่ว่าจะเป็นบัญชีเงินฝาก โฉนดที่ดิน และเอกสารสิทธิต่าง ๆ เกี่ยวกับที่ดิน นายวิฑูรย์ ภัทรเลาะห์ จะเป็นผู้เก็บรักษาไว้ทั้งสิ้น ถ้าจะมีการใช้งานเกี่ยวกับเอกสารดังกล่าว ผู้ที่จะใช้งานจะต้องทำบันทึกหรือรายงานขอขมเอกสารดังกล่าวของนายวิฑูรย์ ภัทรเลาะห์ ทั้งนี้เพราะนายวิฑูรย์ ภัทรเลาะห์ มีทรัพย์สินมากหากไม่จัดการให้เป็นระบบ เอกสารหลักฐานอาจสูญหายได้ และประกอบกับเป็นผู้ที่มีความละเอียดรอบคอบระมัดระวังรักษาผลประโยชน์ของตนเองมาโดยตลอด ซึ่งบุคลิกภาพดังกล่าวของนายวิฑูรย์ ภัทรเลาะห์ ได้ยึดถือปฏิบัติมาจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ยังมีนางสาวอรทัย เวศสานนท์ สมุห์บัญชีบริษัท อุตสาหกรรมท่อน้ำไทย จำกัด ซึ่งนายวิฑูรย์ ภัทรเลาะห์ อ้างว่าเป็นผู้ดูแลเกี่ยวกับบัญชีเงินฝากของตน ให้การเกี่ยวกับบัญชีเงินฝากของนายวิฑูรย์ ภัทรเลาะห์ ว่าตนรับผิดชอบโดยการตรวจสอบสมุดเงินฝากกับรายการเคลื่อนไหวทางบัญชีของธนาคารว่าตรงกันหรือไม่เท่านั้น ตนไม่ทราบว่า นายวิฑูรย์ ภัทรเลาะห์ จะต้องแสดงรายการทรัพย์สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. และไม่ได้รับการประสานงานจากนางเยาวพา วณิชยวรนันต์ ซึ่งเป็นเลขานุการของนายวิฑูรย์ ภัทรเลาะห์ ให้รวบรวมเอกสารดังกล่าวแต่อย่างใด ตนไม่เคยได้รับมอบหมายให้ดูแลเอกสารเกี่ยวกับที่ดินของนายวิฑูรย์ ภัทรเลาะห์ แต่ประการใดและตนไม่ทราบว่า นายวิฑูรย์ ภัทรเลาะห์ ได้มอบหมายให้ผู้ใดเก็บรักษา

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

“มาตรา ๒๕๕ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นตามมาตรา ๒๕๒ หรือนับแต่วันที่

ตรวจพบว่ามีกรกระทำดังกล่าว แล้วแต่กรณี และผู้นั้นต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

เมื่อกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดแล้วให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ข้อพิจารณาและการวินิจฉัย

พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ถูกร้องเป็นนักธุรกิจที่ประสบความสำเร็จ มีกิจการมั่นคงและมีฐานะมั่งคั่ง มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด จัดการงานเป็นระบบ มีอุปนิสัยละเอียดรอบคอบในการจัดการผลประโยชน์ และทรัพย์สินของตน เชื่อว่าผู้ถูกร้องทราบฐานะทางทรัพย์สินของตนและคู่สมรสเป็นอย่างดี พิจารณาคำให้การของผู้ถูกร้องและของนางเยวพา วัฒนชัยรัตน์ เลขานุการ กับนางสาวอรทัย เวศสานนท์ สมุห์บัญชีบริษัท อุตสาหกรรมท่อน้ำไทย จำกัด ที่ผู้ถูกร้องเป็นกรรมการผู้จัดการแล้ว เห็นว่า ผู้ถูกร้องมีกิจการมาก ทรัพย์สินก็มีมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งบัญชีเงินฝากธนาคารและโฉนดที่ดินจำนวนมาก มิได้เก็บไว้ที่เดียวซึ่งจะนำมาใช้เป็นหลักฐานทำบัญชีโดยสะดวก ตำแหน่งทางการเมืองเป็นที่ปรึกษาประธานวุฒิสภาเป็นตำแหน่งที่มีเกียรติแต่ก็ได้มีอำนาจบังคับดุลและโทษแก่ผู้ใดโดยตรง ผู้ถูกร้องสำคัญตนว่าได้ประกอบอาชีพมีฐานะการเงินและได้ทรัพย์สินมาโดยสุจริต เมื่อเข้ารับตำแหน่งโดยบริสุทธิ์ใจไม่มีเรื่องที่จะทุจริตหรือโกงโดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่จึงมิได้ให้ความสำคัญกับการแจ้งรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามที่กฎหมายกำหนดไว้เพื่อการตรวจสอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงจัดการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินพอเป็นพิธีเท่านั้น การกระทำเช่นนี้เป็นการกระทำโดยรู้สำนึกการกระทำว่า บัญชีที่ยื่นไม่ตรงตามความเป็นจริง ซึ่งการไม่รับรู้ความสำคัญของการทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินให้ถูกต้องครบถ้วนเช่นนี้ หากรับฟังเป็นเหตุผลว่า การกระทำของผู้ถูกร้องไม่เป็นความผิด การบังคับใช้บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ จะไม่สามารถเกิดผลตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า นายวิฑูรย์ ภัทรเลาะห์ ผู้ถูกร้อง จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จและต้องพ้นจากตำแหน่งนับจากวันที่ตรวจพบการกระทำดังกล่าวและต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ เป็นเวลาห้าปี นับจากวันที่พ้นจากตำแหน่งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ซึ่งในกรณีนี้ ผู้ถูกร้อง
ได้พ้นจากตำแหน่งไปแล้วตั้งแต่วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๓ ก่อนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตรวจสอบ
ความผิด ระยะเวลาห้าปีจึงต้องนับจากวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๓ ซึ่งเป็นวันที่พ้นจากตำแหน่งจริง
เป็นต้นไป

นายมานิต วิทยาเต็ม

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ